

07 ΣΕΠ. 2016

Σελίδες απάντησης: 4

Σελίδες συνημμένων:

Σύνολο σελίδων:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 5/9/ 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 833

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Πιστοποιημένο πολλαπλασιαστικό υλικό αρωματικών φυτών»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 6282/17-6-2016**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κ. Μπαρμπαρούσης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η χώρα μας διαθέτει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα βιοποικιλότητας στην Ευρώπη, αφού χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα πλούσια χλωρίδα, η οποία αποτελείται από 5.752 είδη και 1.893 υποείδη αγγειοσπέρμων φυτών, τα οποία αντιπροσωπεύουν 6.600 taxa και ανήκουν σε 1.072 γένη και 185 οικογένειες. Η Ελλάδα αποτελεί, επίσης, ένα από τα σημαντικότερα κέντρα ενδημισμού της Ευρώπης και της Μεσογείου, με 1.278 ενδημικά είδη (22,2% του συνολικού αριθμού των ειδών) και 452 ενδημικά υποείδη, τα οποία αντιπροσωπεύουν 1.461 taxa (22,1% του συνολικού αριθμού των ειδών).

Οι εγχώριοι γενετικοί πόροι, πέρα από το γεγονός ότι αποτελούν στρατηγικής σημασίας εθνικό αγαθό και πολύτιμο κομμάτι της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, το οποίο οφείλουμε να προστατεύσουμε και να αξιοποιήσουμε προς όφελός μας, μπορούν να συμβάλουν:

- στην παραγωγή ποικιλιών ανθεκτικών σε εχθρούς και ασθένειες, δηλαδή στη μείωση του κόστους παραγωγής του παραγωγού και στην προστασία του περιβάλλοντος, λόγω μικρότερων απαιτήσεων σε εισροές (π.χ. φυτοφάρμακα, νερό) και
- στην παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, δηλαδή προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ (π.χ. φάβα Σαντορίνης).

Η Ελλάδα, προκειμένου να ανταποκριθεί στις εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της αναφορικά με το ζήτημα της προστασίας, διατήρησης και αξιοποίησης των φυτογενετικών της πόρων, έχει αναλάβει τις κάτωθι δράσεις:

- Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα, προβλέπονται στόχοι που αφορούν στην καταγραφή, τη διατήρηση και τη δημιουργία εθνικών βάσεων των γενετικών πόρων της Ελλάδας που θα συμβάλλουν στην υποστήριξη της εφαρμοσμένης έρευνας και στη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε θέματα διατήρησης, προστασίας και αξιοποίησής τους.

- Στο πλαίσιο των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020, έχουν εγκριθεί δύο δράσεις που σχετίζονται με θέματα προστασίας και αξιοποίησης της αγροτικής βιοποικιλότητας, μεταξύ των οποίων, περιλαμβάνονται και πληθυσμοί αρωματικών φυτών.
- Συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Συνεργασίας για τους Φυτογενετικούς Πόρους, το οποίο έχει στόχο τη διασφάλιση της προστασίας, της διατήρησης και της προώθησης της χρήσης των φυτικών γενετικών πόρων στην Ευρώπη, με απώτερο σκοπό την προστασία της βιοποικιλότητας και την αξιοποίηση του φυτικού γενετικού υλικού στον τομέα των τροφίμων και της γεωργίας.
- Εκδίδει άδειες φυτικού γενετικού υλικού για ερευνητικούς σκοπούς, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης των φυτογενετικών πόρων.
- Λειτουργεί τα Ινστιτούτα Αγροτικής Έρευνας του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ και, πιο συγκεκριμένα, το Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, το γνωστό αντικείμενο του οποίου είναι:
 - α. η συλλογή, η διατήρηση και η αξιολόγηση των φυτογενετικών πόρων καλλιεργούμενων, συγγενών αγρίων και αυτοφυών ειδών και
 - β. η γενετική βελτίωση, τα συστήματα παραγωγής και η φυτοπροστασία φυτών μεγάλης καλλιέργειας, κηπευτικών, αυτοφυών, αρωματικών, φαρμακευτικών ειδών και φυλλοβόλων δενδρωδών.
- Διατηρεί στην Τράπεζα Γενετικού Υλικού (Τ.Γ.Υ.) 14.000 δείγματα φυτικού γενετικού υλικού, μεταξύ των οποίων, περιλαμβάνονται από την Κρήτη 15 διαφορετικά δείγματα για τα πλέον επίκαιρα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, όπως *Foeniculum* sp., *Hypericum* sp., *Mentha* sp., *Micromeria* sp., *Origanum* sp. και *Sideritis syriaca* (δηλαδή τη γνωστή μαλοτήρα της Κρήτης).

Όσον αφορά στην παραγωγή και την εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών, σημειώνεται ότι διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 1564/1985 (Α' 164), όπως ισχύει, και τις Υπουργικές Αποφάσεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί για την εφαρμογή του. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του εν λόγω Νόμου, οι διατάξεις του εφαρμόζονται για το πολλαπλασιαστικό υλικό όλων των καλλιεργούμενων φυτικών ειδών εκτός από τα δασικά.

Ειδικότερα, όσον αφορά στα καλλιεργούμενα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, η εμπορία του πολλαπλασιαστικού τους υλικού ρυθμίζεται από την αριθμ. 7594/115508/12-09-2014 Υπουργική Απόφαση «Τεχνικός Κανονισμός Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών» (Β' 2663). Στην εν λόγω απόφαση, περιλαμβάνονται όλα τα φυτικά είδη με αρωματική ή φαρμακευτική χρήση. Το πολλαπλασιαστικό υλικό των εν λόγω ειδών μπορεί να τεθεί σε εμπορία και χωρίς την ένδειξη ποικιλίας, σύμφωνα με την αριθμ. 7594/115508/12-09-2014 Υπουργική Απόφαση. Για το πολλαπλασιαστικό υλικό των αρωματικών και φαρμακευτικών ειδών δεν προβλέπεται η πιστοποίησή του, καθώς προϋπόθεση της πιστοποίησης είναι η ύπαρξη ποικιλιών και οι διαδικασίες ελέγχων με μεγάλο κόστος.

Με την αριθμ. 7057/102367/08-08-2014 ΥΑ «Τεχνικός Κανονισμός αποδοχής ποικιλιών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών (άνηθος, βασιλικός, χαμομήλι, θυμάρι και ρίγανη)» (Β' 2266) θεοπίστηκε η διαδικασία για την εγγραφή στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών ορισμένων αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. Για να είναι δυνατή η εγγραφή ποικιλιών από τα ανωτέρω είδη (άνηθος, βασιλικός, χαμομήλι, θυμάρι και ρίγανη) στον εθνικό κατάλογο, οι εν λόγω ποικιλίες πρέπει να είναι προϊόντα βελτιωτικών προγραμμάτων και όχι αυτοφυές υλικό (πληθυσμοί), ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια Διακριτότητας, Ομοιομορφίας και Σταθερότητας (κριτήρια ΔΟΣ). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση, η αίτηση για την εγγραφή των ποικιλιών στον εθνικό κατάλογο υποβάλλεται στο

Τμήμα Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών της Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Μακεδονίας-Θράκης, από τον δημιουργό της ποικιλίας ή τον διατηρητή αυτής ή τον νόμιμο εκπρόσωπό τους με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Η παραγωγή προς εμπορία και η εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών διενεργούνται από τις οποροπαραγωγικές, τις φυτωριακές και τις επιχειρήσεις εμπορίας αντίστοιχα, οι οποίες είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο επιχειρήσεων, όπως ορίζεται στην αριθμ. 1153/16620/04-02-2014 ΚΥΑ (Β' 616).

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι από τα ενδημικά αυτοφυή είδη είναι δυνατόν να προκύψουν μέσω διαδικασιών επιλογής και αναπολλαπλασιασμού ποικιλίες ομοιόμορφες, σταθερές και διακριτές, ώστε να εγγραφούν στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών και το πολλαπλασιαστικό τους υλικό να εμπορευθεί, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες Υπουργικές Αποφάσεις.

Για τον σκοπό αυτό και για την ορθολογική διαχείριση και προστασία του εγχώριου φυτογενετικού υλικού, έχει θεσπιστεί σχετικό νομικό πλαίσιο για την αδειοδότηση συλλογής ενδημικών ή τοπικών αβελτίωτων ποικιλιών/πληθυσμών. Επιπλέον, το πλαίσιο ολοκληρώνεται και με νομοθετικές ρυθμίσεις άλλων Υπουργείων που εντάσσονται στο ευρύτερο πνεύμα της προστασίας του εγχώριου γενετικού υλικού και της βιοποικιλότητας.

Συγκεκριμένα:

- Το Π.Δ. 80/1990 (Α' 40) «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας», με το οποίο ρυθμίζεται η συλλογή και διακίνηση των προστατευόμενων ειδών, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 3 του εν λόγω Π.Δ. Οι σχετικές άδειες που εκδίδει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Χωροταξίας Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής) αφορούν, μέχρι στιγμής, μόνο σε επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς.
- Τα άρθρα 11 και 17 του Ν. 3937/2011 (Α' 60) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» προβλέπουν την έκδοση άδειας για εκπόνηση προγραμμάτων και σχεδίων επιστημονικής έρευνας και για εκπόνηση μελετών που αφορούν ενδημικά είδη χλωρίδας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).
- Το Π.Δ. 67/1981 (Α' 23) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδας και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της έρευνας αυτών» θεσμοθετεί τα προστατευτέα ενδημικά είδη για τη συλλογή των οποίων απαιτείται άδεια από το αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

Με βάση τα ανωτέρω, η χρήση γενετικού υλικού που προέρχεται από αυτοφυείς πληθυσμούς για την εγκατάσταση καλλιεργειών αρωματικών φυτών χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, καθώς το χρησιμοποιούμενο πολλαπλασιαστικό υλικό για την εγκατάσταση καλλιεργειών των εν λόγω ειδών θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της αριθμ. 7594/115508/12-09-2014 Υπουργικής Απόφασης «Τεχνικός Καγονισμός Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών» (Β' 2663) και να διασφαλίζεται η ικνηλασιμότητά του. Επιπρόσθετα, αναφέρεται και ο κίνδυνος περαιτέρω μείωσης των αυτοφυών πληθυσμών των εν λόγω ειδών, εφόσον θα γίνεται συλλογή αυτοφυούς υλικού για την εγκατάσταση καλλιεργειών. Ως εκ τούτου, συνιστάται η αξιολόγηση των αυτοφυών πληθυσμών αρωματικών φυτών δια της συλλογής αντιπροσωπευτικών δειγμάτων αυτών από ερευνητικά ιδρύματα της χώρας [π.χ. ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ)], η αναπαραγωγή του και η χορήγηση από τα ιδρύματα αυτά του αρχικού υλικού στις επιχειρήσεις παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού

για την περαιτέρω αναπαραγωγή του και διάθεσή του στους καλλιεργητές ή η απευθείας διάθεσή του στους καλλιεργητές. Με τον τρόπο αυτό, θα υπάρχει και η ικνηλασιμότητα του πολλαπλασιαστικού υλικού που θα δίδεται για την εγκατάσταση καλλιεργειών αρωματικών φυτών.

Σημειώνεται ότι το Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διατηρεί μητρικό υλικό στις εγκαταστάσεις του στη Θέρμη Θεσσαλονίκης και έχει εγκεκριμένο από το ΥΠΑΑΤ φυτώριο, από το οποίο διαθέτει στην αγορά μητρικό υλικό.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι για την ανάπτυξη της καλλιέργειας και την προώθηση του κλάδου των αρωματικών δίνεται η δυνατότητα στους παραγωγούς να δραστηριοποιηθούν μέσω Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών, οι οποίες δημιουργούνται με πρωτοβουλία τους και έχουν στόχο την επίτευξη καλύτερων τιμών του προϊόντος, τη μείωση του κόστους παραγωγής, την προώθηση ποιοτικού προϊόντος, τη διατήρηση των παραδοσιακών αγορών, το άνοιγμα νέων αγορών κ.λπ.

Μέσω της συγκρότησης Ομάδων Παραγωγών θα υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσης από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014 -2020. Μέσω των Σχεδίων Βελτίωσης του ΠΑΑ 2014-2020 και του Αναπτυξιακού νόμου μπορεί να επιτευχθεί η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αρωματικών φυτών και η δημιουργία σύγχρονων μεταποιητικών μονάδων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την αριθμ. πρωτ. 4345/60870/25-5-2016 Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τροποποίηση αυτής με την υπ'αριθμ. 6045/78394/7-7-2016 (ορθή επανάληψη) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων περί «Σύσταση και συγκρότηση ομάδας εργασίας για τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά», συνεδρίασε, ήδη, η Ομάδα Εργασίας με κύριο έργο τη χάραξη εθνικής στρατηγικής στον τομέα των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, ώστε να δημιουργηθεί ένας νέος δυναμικός κλάδος παραγωγής προϊόντων, ο οποίος μπορεί να δώσει σημαντικό εισόδημα στον αγροτικό χώρο και ένα νέο εξαγωγίμο ανταγωνιστικό προϊόν. Αναμένεται δε το επόμενο χρονικό διάστημα να παραδώσει τις προτάσεις της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
-Γραφ. κ. Υπουργού
- 2.Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής
Ανασυγκρότησης-Γραφ. κ. Υπουργού
- 3.Βουλευτή κ. Κ. Μπαρμπαρούση

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

[Handwritten signature]
Π. Μανώλης